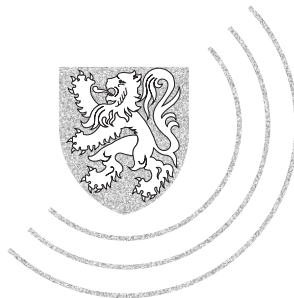

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2003-2004

19 januari 2004

ONTWERP VAN DECREET

betreffende de openbaarheid van bestuur

AMENDEMENTEN

Zie :

1732 (2002-2003)

- Nr. 1 : Ontwerp van decreet
- Nr. 2 : Advies van de Hoge Raad voor Binnenlands Bestuur
- Nr. 3 : Verslag over hoorzitting

AMENDEMENT Nr. 1

voorgesteld door de heren Dany Vandenbossche, André Denys, Dirk Holemans, Herman Lauwers en mevrouw Mieke Van Hecke

Artikel 3**In 1° het vierde lid vervangen door wat volgt :**

"De rechterlijke macht valt buiten deze definitie, behalve wanneer ze optreedt in een andere hoedanigheid dan de rechterlijke. De wetgevende vergaderingen en de daaraan verbonden instellingen vallen buiten deze definitie, behalve inzake aangelegenheden met betrekking tot overheidsopdrachten en leden van hun personeel. De uitvoerende macht valt er eveneens buiten voorzover deze optreedt in een rechterlijke hoedanigheid."

VERANTWOORDING

Door de hantering van het begrip "wetgevende macht" in het ontwerp van decreet, is er onduidelijkheid over de exacte situatie waarin het Vlaams Parlement zich bevindt : naast de haar toegekende wetgevende taken, stelt het Parlement ook een aantal administratieve en politieke handelingen, waarbij het bovendien niet altijd even duidelijk is in welke hoedanigheid er nu precies wordt opgetreden. Indien het Parlement enkel buiten de definitie van "bestuursinstantie" zou komen te vallen in haar wetgevende hoedanigheid, dan zouden ondermeer de politieke handelingen wel onder de openbaarheid van bestuur komen te vallen en dit was niet het opzet van de decreetgever.

Daarom wordt voorgesteld om de bepaling te herformuleren en wordt ervoor geopteerd om aan te sluiten bij de tekst zoals die momenteel voorkomt in de wetten op de Raad van State, zoals die werd gewijzigd bij wet van 25 mei 1999. De wetgevende vergadering wordt hierdoor enkel en alleen onder het toepassingsgebied van het decreet gebracht voor zover ze optreedt inzake aangelegenheden met betrekking tot overheidsopdrachten en leden van hun personeel. Daardoor worden allerlei mogelijke interpretatieproblemen in de toekomst vermeden.

Tenslotte wordt er voorgesteld om te spreken van de "uitvoerende macht" in plaats van "instanties van de uitvoerende macht", omdat het niet aangewezen is om bij een definitie van een welbepaald begrip die term zelf te hanteren in de definitie.

AMENDEMENT Nr. 2

voorgesteld door de heren Dany Vandenbossche, André Denys, Dirk Holemans, Herman Lauwers en mevrouw Mieke Van Hecke

Artikel 3**In 1° de laatste zin schrappen.****VERANTWOORDING**

Door de uitsluiting van de privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen uit het toepassingsgebied van het decreet (zowel inzake passieve openbaarheid als actieve openbaarheid) dreigen er in de toekomst een aantal juridische problemen op te duiken. Hierbij een aantal argumenten die ervoor pleiten om de hiervoor vermelde uitsluiting van private EVA's niet langer te handhaven.

Wat betreft de milieu-aangelegenheden is het ontegensprekelijk zo dat zowel het Verdrag van Aarhus als de nieuwe Europese Richtlijn 2003/4/EG van 28 januari 2003 een aantal verplichtingen bevatten inzake de passieve en de actieve openbaarheid van bestuur. Zowel het Verdrag als de Richtlijn definiëren het begrip "overheidsinstantie" zeer ruim :

- een overheidsorgaan, inclusief openbare adviesorganen, op nationaal, regionaal of lokaal niveau ;
- een natuurlijke of rechtspersoon die openbare bestuursfuncties naar nationaal recht uitoefent, met inbegrip van specifieke taken, activiteiten of diensten met betrekking tot het milieu.

Er kan geen twijfel over bestaan dat een privaatrechtelijk vormgegeven milieu-EVA onder deze definitie valt en door deze uit het toepassingsgebied van het decreet te laten be- komt men een tekst die heel duidelijk in strijd is met deze internationale teksten. België dreigt om die reden alvast door de Europese Commissie in gebreke te worden gesteld, van zodra de termijn waarbinnen ze geïmplementeerd moeten worden, overschreden is.

Wat de niet-milieu-informatie betreft, bestaat er geen internationale rechtsnorm die één en ander voorschrijft. Doch we worden ook hier steeds opnieuw geconfronteerd met artikel 32 van de gecoördineerde Grondwet : "Ieder heeft het recht elk bestuursdocument te raadplegen en er een afschrift van te krijgen, behoudens in de gevallen en onder de voorwaarden bepaald door de wet, het decreet of de regel bedoeld in artikel 134." In de memorie van toelichting wordt nader bepaald dat onder dit begrip moet worden verstaan "alle informatie, in welke vorm ook, waarover de administratieve overheid beschikken" (*Parl. St. Kamer 1992-1993, nr. 839/1, 5*). Hoewel de Grondwetgever nagelaten heeft het begrip "administratieve overheid" zelf te definiëren en de verschillende wetgevers zelf de mogelijkheid heeft gegeven om dit begrip in te vullen, toch is duidelijk dat de grondwetgever uitgaat van een zo breed mogelijke interpretatie van het begrip.

De Grondwetgever verwijst daarbij uitdrukkelijk naar artikel 14 van de wetten op de Raad van State als mogelijke in-

vulling en meer bepaald naar de inhoud die het begrip het op dat ogenblik kende. De vijf volgende criteria vatten de toenmalige invulling van het begrip samen :

- uitoefening van een taak van algemeen belang ;
- beschikken over dwingende beslissingsbevoegdheid ;
- betrokkenheid van of controle door de overheid bij de oprichting, de erkenning of de werking van het bestuur ;
- beschikken over (bepaalde) prerogatieven van de openbare macht ;
- niet behoren tot de wetgevende of de rechterlijke macht.

Alhoewel niet uitgesloten wordt dat een evolutieve interpretatie van dit begrip mogelijk, meer zelfs, wenselijk is, toch was het zeker niet de bedoeling dat het begrip dermate zou beperkt worden zoals nu in het ontwerp van decreet het geval is door de uitsluiting van de private EVA's uit het toepassingsgebied. Bovendien dient erop gewezen te worden dat sinds de bevoegdheidsuitbreiding van het Arbitragehof het trouwens mogelijk is om een onmiddellijke toetsing aan artikel 32 van de Grondwet te laten uitvoeren.

De uitsluiting van de privaatrechtelijk vormgegeven EVA's uit het toepassingsgebied van het decreet is trouwens niet zonder gevaar. Het zal andere privaatrechtelijke instellingen die nu net onder het toepassingsgebied van het decreet worden gebracht omdat ze belast zijn met het uitvoeren van een openbare dienst, inspireren om aan te dringen om ook uitgesloten te worden van het toepassingsgebied. Meer zelfs, het kan bepaalde instellingen ertoe aanzetten om de ongelijkheid in behandeling voor het Arbitragehof te brengen op grond van artikelen 10 en 11 G.W.. Het is immers moeilijk een objectieve reden te verzinnen waarom privaatrechtelijk vormgegeven EVA's van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest niet onder het toepassingsgebied van het decreet zouden vallen en andere privaatrechtelijke instellingen die met een openbare dienst belast zijn wel (zoals Aquafin, Gimvindus, de vrije onderwijsinstellingen). Ook gemeentelijke VZW's vallen onder het toepassingsgebied van het decreet.

Het is trouwens niet zo dat het feit dat een instelling (in casu een privaatrechtelijk vormgegeven EVA) onder het toepassingsgebied van het openbaarheidsdecreet wordt gebracht, dit ook automatisch zou betekenen dat de bestuursdocumenten die het in zijn bezit heeft, moet openbaar maken. Elke instantie of milieu-instantie kan immers gebruik maken van de in het decreet aanwezige uitzonderingsgronden. Zeker wanneer privaatrechtelijke EVA's zich in een concurrentiële positie met de privé-sector bevinden, zal voor heel wat informatie de openbaarmaking geweigerd kunnen worden voor zover de openbaarmaking van die informatie de concurrentiepositie van die privaatrechtelijke EVA's zou kunnen aantasten. Zo is in het decreet uitdrukkelijk voorzien dat een bestuursdocument niet zal openbaar moeten gemaakt worden wanneer de openbaarmaking niet opweegt tegen :

- een economisch, financieel of commercieel belang van een instantie ;
- het vertrouwelijk karakter van commerciële en industriële informatie.

De vrees dat financiële privaatrechtelijke EVA's heel wat gevoelige documenten (bijvoorbeeld : voorbereiding beursgang) openbaar zouden moeten maken is dus totaal onge-

grond, gelet op de mogelijke uitzonderingsgronden die kunnen ingeroepen worden.

Gelet op de juridische argumenten zoals hiervoor uiteengezet, lijkt het aangewezen om de uitsluiting van de privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agent-schappen uit het toepassingsgebied van het ontwerpdecreet inzake openbaarheid van bestuur niet langer te handhaven.

AMENDEMENT Nr. 3

voorgesteld door de heren Dany Vandenbossche, André Denys, Dirk Holemans, Herman Lauwers en mevrouw Mieke Van Hecke

Artikel 3

In 2° het derde lid vervangen door wat volgt :

"De rechterlijke macht valt buiten deze definitie, behalve wanneer ze optreedt in een andere hoedanigheid dan de rechterlijke. De wetgevende vergaderingen en de daaraan verbonden instellingen vallen buiten deze definitie, behalve inzake aangelegenheden met betrekking tot overheidsopdrachten en leden van hun personeel. De uitvoerende macht valt er eveneens buiten voorzover deze optreedt in een rechterlijke hoedanigheid."

VERANTWOORDING

Zie de verantwoording bij amendement nr. 1.

AMENDEMENT Nr. 4

voorgesteld door de heren Dany Vandenbossche, André Denys, Dirk Holemans, Herman Lauwers en mevrouw Mieke Van Hecke

Artikel 3

In 2° de laatste zin schrappen.

VERANTWOORDING

Zie de verantwoording bij amendement nr. 2.

AMENDEMENT Nr. 5

**voorgesteld door de heren Dany Vandenbossche,
André Denys, Dirk Holemans, Herman Lauwers
en mevrouw Mieke Van Hecke**

Artikel 4

In § 1 een 1°bis invoegen, dat luidt als volgt :

"1°bis het Vlaams Parlement en de eraan verbonden instellingen ;".

VERANTWOORDING

Aangezien het de bedoeling is van de decreetgever om het Vlaams Parlement gedeeltelijk onder het toepassingsgebied van dit decreet te brengen (cfr. definitie van het begrip "bestuursinstantie" in artikel 3), dient het Vlaams Parlement ook opgenomen te worden in de opsomming van artikel 4 (het toepassingsgebied) en daarom wordt een 1°bis ingevoerd. Ook de aan het Vlaams Parlement verbonden instellingen worden hierbij vermeld. Tot op heden worden hiermee bedoeld : de Vlaamse Ombudsman, het Kinderrechtencommissariaat en het viWTA.

AMENDEMENT Nr. 6

**voorgesteld door de heren Dany Vandenbossche,
André Denys, Dirk Holemans, Herman Lauwers
en mevrouw Mieke Van Hecke**

Artikel 19

Een 1°bis en 1°ter invoegen, die luiden als volgt :

"1°bis voor het Vlaams Parlement : door de griffier ;

1°ter voor de aan het Vlaams Parlement verbonden instellingen : door een bevoegd leidinggevend personeelslid ;".

VERANTWOORDING

Aangezien het Vlaams Parlement en de eraan verbonden instellingen gedeeltelijk onder het toepassingsgebied worden gebracht van dit decreet, dient uiteraard ook aangeduid te worden wie voor deze instanties de beslissing over een aanvraag dient te nemen. Naar analogie met de andere instanties, wordt ervoor geopteerd om de beslissing op administratief niveau te laten nemen.

AMENDEMENT Nr. 7

**voorgesteld door de heren Dany Vandenbossche,
André Denys, Dirk Holemans, Herman Lauwers
en mevrouw Mieke Van Hecke**

Artikel 20

Na het eerste lid een lid invoegen, dat luidt als volgt :

"Bij het beantwoorden van aanvragen om milieu-informatie geven de instanties als de informatie voorhanden is en hierom gevraagd wordt, aan welke meetmethodes zijn gebruikt bij het samenstellen van de informatie met inbegrip van de methodes voor analysering, monsternamen en voorbehandeling van de monsters, of verwijzen naar een gebruikte standaardprocedure. "

VERANTWOORDING

Dit amendement wil artikel 8.2. van richtlijn 2003/4/EG implementeren.

AMENDEMENT Nr. 8

**voorgesteld door de heren Dany Vandenbossche,
André Denys, Dirk Holemans, Herman Lauwers
en mevrouw Mieke Van Hecke**

Artikel 31

In § 3, op de derde, vierde en vijfde regel de woorden "met uitzondering van de privaatrechtelijk vormgegeven externe verzelfstandigde agentschappen" schrappen.

VERANTWOORDING

Zie de verantwoording bij amendement nr. 2.

AMENDEMENT Nr. 9

**voorgesteld door de heren Dany Vandenbossche,
André Denys, Dirk Holemans, Herman Lauwers
en mevrouw Mieke Van Hecke**

Artikel 33

De woorden "publiekrechtelijk vormgegeven" telkens schrappen.

VERANTWOORDING

Zie de verantwoording bij amendement nr. 2.
